

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 43

30. listopada 2014.

cijena 200 Ft

Nakon 20 godina rada duhovnika Štefana Geošića Biblija prevedena na gradišćanskohrvatski jezik

Foto: Timea Horvat

11. stranica

Susret učenika u Bačinu

6. stranica

15. godina KUD-a „Marica”

7. stranica

Dvije obljetnice Zrinskih

14. stranica

Komentar

Koliko se držimo svoje zastupničke prisege?

Proteklih su tjedana održane osnivačke sjednice mjesnih i područnih (županijskih i glavnogradskih) narodnosnih samouprava, među njima i hrvatskih. Pitam se samo koliko si je zastupnika hrvatskih (ali i drugih narodnosti) samouprava od ukupno 112 mjesnih i sedam područnih (šest županijskih i jedne glavnogradske) uzelo truda da tom prigodom prisegne na svome materinskom jeziku? Uporabu materinskog jezika Zakon broj 179 o pravima narodnosti iz 2011. godine deklarativno potiče i u javnoj upravi, pa konačno i u narodnosnim samoupravama, primjerice mogućnošću vijećanja i pisanja zapisnika na hrvatskome jeziku. To više što je prema odredbama zakona (Članak 100) zajamčeno da „zastupnik narodnosne samouprave na osnivačkoj sjednici, odnosno na prvoj sjednici nakon svoga izbora – po vlastitom izboru – priseže ili polaže zavjet s tekstem Članka 155 na svome materinskom jeziku ili na mađarskome, ili na oba jezika, i o tome potpisuje ispravu o prisezi“. Prisegnuli: «uložit ću sve napore zalažući se za zastupanje interesa hrvatske narodnosti, pri tome za očuvanje i unapređivanje našega materinskog jezika, tradicija i kulture». Zbog čega odabiremo put manjeg otpora, ono što nam je udobnije od onoga što bi nam bila glavna zadaća. Pitam se, koliko će biti samouprava koje će se onda u nastavku svoga rada koristiti pravom na uporabu materinskog jezika pri vođenju svojih zapisnika? Naime, zakon je i u tome samo deklarativan (Članak 95): „Zapisnik sjednice mora se napraviti na jeziku vijećanja ili – prema odluci zastupničkog vijeća – na mađarskom jeziku.“ Kako će se zastupnici hrvatskih samouprava zauzimati za ostvarivanje jezičnih prava zajamčenih zakonom o pravima narodnosti ako se već na samom početku ne drže svoje prisege, ako to ne pokazuju svojim primjerom tijekom obavljanja svoje dužnosti, ako ne vijećaju na materinskome hrvatskom jeziku, ili ako ne prave zapisnike na hrvatskome jeziku, ili barem dvojezično? Znam da za to do danas ne postoji odgovarajuća infrastruktura, ne postoje objektivni uvjeti, nema prijevoda zakona na hrvatski jezik, nema teksta prisege na hrvatskom jeziku, ali se za to ubuduće valja izboriti. U protivnom, kako ćemo ostvarivati zakonom zajamčena jezična prava, izboriti dvojezične natpise naziva javnih ustanova, tradicionalnih naziva naselja, ulica – i ovisno o brojčanosti narodnosnih pripadnika od 10 ili 20 posto – objavu mjesnih uredaba, obavijesti, zapisnika mjesnih samouprava. Nažalost, za mnoge to i nije bitno pitanje, putem lakšeg otpora pristaju da jezik vijećanja bude na mađarskome, ili možda i na hrvatskome, ali se zapisnici sastavljaju isključivo na mađarskom jeziku.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

Ostavili smo iza sebe tjedan kada je mađarska javnost bila zaokupljena planom vladina proračuna za nastupajuću 2015. proračunsku godinu. Generacija smo suočena s porezima, kao u vrijeme kralja Matijaša. Posebni porezi na trgovinu, banke, energiju i telekomunikacije, a sada je u planu donošenje zakona kojim bi se oporezivao internetski promet (porez na prijenos podataka), plaćale bi ga navodno telekomunikacijske kompanije i davatelji internetskih usluga.

Generacija smo suočena s porezima, kao u vrijeme kralja Matijaša. Posebni porezi na trgovinu, banke, energiju i telekomunikacije, a sada je u planu donošenje zakona kojim bi se oporezivao internetski promet (porez na prijenos podataka), plaćale bi ga navodno telekomunikacijske kompanije i davatelji internetskih usluga.

Prema nacrtu zakona, porez bi iznosio 150 forinti (0,48 eura) po prenesenom gigabajtu pri čemu kod fizičkih osoba, kako je navedeno u prijedlogu, mjesečno najviše 700 forinti (2,29 eura), a kod pravnih osoba 5000 forinti (16,33 eura). Iz vlade kazuju kako se nadaju prikupiti dvadesetak milijardi forinti (65,3 milijuna eura), pa se računa kako će gigabajti biti oporezivani samo do određene razine, odnosno kako će svaka kompanija imati određen maksimalni iznos internetskog poreza koji može uplatiti. U nedjelju je u Budimpešti održan velik prosvjed protiv oporezivanja internetskog prometa, deseci tisuća ljudi udružili su se u Facebook grupu protiv spomenutoga poreznog nameta.

Nije, naravno, u pitanju čisti porez, nego neki oblik onoga što se obično svrstava u skupinu parafiskalnih nameta iliti poreza koji se službeno ne zove porez. I ne pogađa izravno građane, no poučeni iskustvom, nema kako bi veliki dio opterećenja kompanije prevalile na korisnike.

Iza nas je i tjedan zahlađenja od-

nosa sa SAD-om, izjava o mogućem istupanju iz EU-a. Internet su izmislili Amerikanci, kao slobodnu mrežu protoka informacija bez autoriteta, mrežu na koju se može spojiti bilo tko. Čitam sljedeću rečenicu iz tiska: Što god tko mislio o Americi, ta zemlja je, barem prije, bila maksimalno otvorena. Teško je zamisliti situaciju u

kojoj internet smisle Europska unija, Rusija, Kina, neki japanski konzorcij ili netko drugi, i onda ga učine dostupnim svima, besplatno! Amerikanci su napravili baš to, zbog njih uživamo u internetu danas po uistinu pristupačnim cijenama, i zbog toga je pristup internetu u nekim zemljama uvršten u temeljna prava poput prava na boravište ili pristup pitkoj vodi.

Brojni su se sindikati usprotivili planiranom porezu i spremni su podržati sve prosvjede protiv poreza na internet. Mnogi

smatraju da bi ovaj porez otežao društveni razvoj te bi ometao gospodarske interese Mađarske. Ako se zakon usvoji, to bi bio korak natrag, u digitalno kameno doba, a jaz s razvijenim zemljama bi se proširio. Štoviše, zakon bi značio uvođenje cenzure s obzirom da je internet jedini izvor vjerodostojnih informacija za mnoge.

Stoga se mnogi pribojavaju, ne samo povećanja ukupnoga poreznog opterećenja nego i ograničenja temeljnih demokratskih prava i slobode.

«Taj potez... slijedi nakon vala neugodnih Orbánovih protudemokratskih mjera koje Mađarsku guraju sve dalje od Europe», kažu u priopćenju za javnost organizatori skupa nazvanog «100 000 protiv internetskog poreza».

«Ta će mjera narušiti pravo pristupa internetu, produbiti digitalni jaz između ekonomski snažnijeg i slabijeg sloja mađarskoga društva te ograničiti pristup internetu siromašnim školama i sveučilištima», dodali su.

Branka Pavić Blažetin

HDS-ovo usavršavanje u Vlačićima

Hrvatska državna samouprava u suradnji s Odjelom za izobrazbu učitelja i odgajatelja Sveučilišta u Zadru, organizirala je usavršavanje učitelja i odgajatelja u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu u Pansionu Zavičaj u Vlačićima na otoku Pagu, od 25. do 28. rujna. Sve troškove snosila je Hrvatska državna samouprava putem dobivenog natječaja kod Ministarstva ljudskih resursa (Fond za razvoj ljudskih potencijala, NEMZ-PED-14 Anyaországi pedagógus Továbbképzés, dva milijuna forinti), a prijaviti su se mogli pedagozi iz svih hrvatskih dvojezičnih škola u Mađarskoj te iz škola u kojima se hrvatski jezik predaje kao predmet, iz svake ustanove po dva nastavnika koji su dobili i potvrđnice o sudjelovanju na usavršavanju. Treće je ovo usavršavanje, treću godinu zaredom, u Vlačićima i, kako kaže HDS-ova referentica Eva Mujić Molnar, svake se godine obogaćuju novim iskustvima. I ove su godine sudionici usavršavanja imali priliku nazočiti satima u Osnovnoj školi «Petar Preradović» u Zadru, školi koja je i metodička radionica Odjela za izobrazbu učitelja i odgajatelja Sveučilišta u Zadru.

O izdavanju i tiskanju novih udžbenika govorio je Čaba Horvath, Croaticin ravnatelj.

Usavršavanju su sudjelovali jedan nastavnik iz petrovošelske škole, troje iz bajske fančaške, dvoje iz garske, jedan iz baćinske, dvoje iz dušnočke, dvoje iz kačmarske, jedan iz Mohača, dvoje iz starinske škole, jedan iz Šeljina, voditeljica šeljinskog obrazovnog okruga Zita Matovics, četvero pedagoga iz martinačke škole, jedan iz lukoviške, jedan iz Harkanja, deset pedagoga iz santovačke, troje iz koljnofske škole.

Sudionike usavršavanja u Osnovnoj školi «Petar Preradović» dočekala je ravnateljica škole Stanka Pera Martinac koja ih je upoznala sa školom i radom koji se odvija u njoj. U ime sudionika usavršavanja i rad HDS-a predstavila je zamjenica HDS-ova predsjednika Angela Šokac Marković. Usavršavanju su nazočili i HDS-ov predsjednik Mišo Hepp, Antal Paulik u ime Ministarstva ljudskih resursa te predsjednik HDS-ova Odbora za odgoj i obrazova-

nje Joso Ostrogonac. Slijedilo je sudjelovanje oglednim nastavnim satima po izboru, a potom sažimanje viđenoga i razmjena iskustava te radno druženje, a u kasnim poslijepodnevima razgledavanje grada Zadra. Drugi je dan počeo predavanjima. Sudionike je u ime HDS-a pozdravio predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp koji je izrazio radost još jednim susretom hrvatskih pedagoga na usavršavanju u organizaciji HDS-a.

Prvo predavanje naslova *Novi zadaci i mogućnosti u narodnosnoj politici* održao je Antal Paulik, voditelj Glavnog odjela za narodnosti pri Ministarstvu ljudskih resursa. On je ispričao i državnog tajnika Miklósa Soltésza koji, nažalost, nije mogao sudjelovati usavršavanju. Edita Horvat Pauković, stručna savjetnica za hrvatske škole, govorila je na temu *Kvalificiranje i ocjenjivanje pedagoga – uloga savjetništva i nadzorništva u nastavi*, a o izdavanju i tiskanju novih udžbenika govorio je Čaba Horvath, Croaticin ravnatelj. O digitalnim pomagalima predavanje uz prikaz održao je Tibor Kedves. Joso Šibalin, voditelj projekta TAMOP-3.4.1.A-11/1-2012-0006, ukratko je predstavio rad konzorcija koji čine HDS i santovački vrtić, osnovna škola i učenički dom.

Predavanje «Novi zadaci i mogućnosti u narodnosnoj politici» održao je Antal Paulik.

Joso Šibalin, voditelj projekta TAMOP-3.4.1.A-11/1-2012-0006, predstavio je rad konzorcija koji čine HDS i santovački vrtić, osnovna škola i učenički dom.

ĐAKOVO – Centar Amadeo Đakovo, DHG Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, Ogranak Matice hrvatske u Đakovu i Grad Đakovo 28. listopada priredili su program pod nazivom Hrvatski usmenoknjiževni tragovi u Mađarskoj, u slici i riječi u prostorijama spomenutog Centra. Nakon otvaranja izložbe ilustracija hrvatskih narodnih pripovijedaka mađarske umjetnice iz Budimpešte Veronike Šinko slijedilo je predstavljanje mađarskih izdanja narodnih pripovijedaka Hrvata iz Mađarske, u izboru Đure Frankovića.

BARANJA, KUKINJ – Hrvatska samouprava Baranjske županije 31. listopada, s početkom u 17.30 sati priređuje ovogodišnji Županijski Hrvatski dan u kukinjskom domu kulture. Nakon izvješća o planovima i radu Hrvatske samouprave Baranjske županije i uručjenja odličja «Za baranjske Hrvate», slijedi program kukinjskoga KUD-a «Ladislav Matušek», zatim zajednička večera i druženje.

BUDIMPEŠTA – Đačka samouprava budimpeštanskog HOŠIG-a raspisuje fotonatječaj na temu: Hrvati u Budimpešti. Fotografije se očekuju u dvije kategorije: portret i kreativne fotografije, minimalna rezolucija fotografije: 1024 x 628. Uratke treba dostaviti do 6. studenoga 2014., na adresu hosigdok@gmail.com.

ZAGREB – U srijedu, 22. listopada, svečano je obilježen Nacionalni dan Mađarske. Temeljem poziva Nj. E. dr. Ivana Gabora, izvanrednog i opunomoćenog veleposlanika Mađarske u Hrvatskoj, svečanosti su pribivali mnogobrojni predstavnici diplomatskog kora, te političkog i gospodarskog života Republike Hrvatske.

U ime poslovne zajednice Virovitičko-podravskoga županije, pozivu se odazvao i svečanosti nazočio Milan Vandura, ravnatelj HGK – Županijske komore Virovitica, koji se, uoči svečanosti, sastao s Milanom Viktorom Radacsijem, atašekom i voditeljem Ureda za ekonomske odnose Veleposlanstva Mađarske u Hrvatskoj, i razgovarao o načinima nastupa Mađarske na 20. jubilarnom „Viroexpu“, međunarodnom sajmu gospodarstva, obrtništva i poljoprivrede, koji će se održati u Virovitici od 27. veljače do 1. ožujka 2015. god., te ostalim oblicima međusobne gospodarske suradnje. (www.hgk.hr)

Nazočne je upoznao s naslovima koji će do kraja godine biti ostvareni iz njegovih sredstava. Radi se o 25 novih naslova udžbenika, radnih bilježnica, digitalnih sadržaja i pomagala, koji se ostvaruju iz projekta TAMOP u razdoblju od listopada 2012. do kraja rujna 2014. Rok za dovršenje projekta produžen je do kraja prosinca 2014., kazao je Šibalin. Projektom upravlja stručni menadžment u sastavu: voditelj projekta Joso Šibalin, projektni menadžer Gabor Györfvári i financijski suradnik Kristina Kraner. Na projektu je angažirano više od 30 suradnika, a ostvaruje se kroz potpisane ugovore s dva izdavačka poduzeća Croatica i Nemzedékek Tudása. Ugovor projekta TAMOP – 3.4.1.A-11/1-2012.-0006 „Razvijanje hrvatskih nastavnih pomagala i programa potpore“, potpisan je 26. srpnja 2012. godine u Budimpešti, ugovor o izdavanju hrvatskih udžbenika, priručnika za učitelje i digitalnih materijala. TAMOP – 3.4.1.A-11/1-2012.-0006 „Razvijanje hrvatskih nastavnih pomagala i programa potpore“, projekt je s ukupnim prihodima i rashodima od 193,620 milijuna forinta (2012. g. 23,021 milijuna, 2013. g. 74.814, i 2014. g. 95.605).

Projekt se nastavlja na prijašnji TAMOP projekt poradi daljnjeg razvoja hrvatskoga školskog sustava, sredstvima osigu-

O digitalnim pomagalima predavanje uz prikaz održao je Tibor Kedves.

ranih putem natječaja za izradbu novih školskih pomagala, prijevoda postojećih udžbenika na hrvatski jezik i izrada te dovršetak započetih serija udžbenika iz hrvatskog jezika i književnosti za osnovne škole i gimnazije, kako za dvojezične, tako i za škole s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika i književnosti. A sve to uz izradbu digitalnih pomagala i izradbu dvaju programa za daljnju naobrazbu kako bi se skup «nacionalnih predmeta» obogatio suvremenim, za učenike i nastavnike iskoristivim školskim pomagalima.

Projekt je 100 % financiran iz sredstava Europske unije kroz Europski socijalni fond i program Obnova Mađarske preko Agencije nacionalnog razvoja, a za potrebe razvijanja obrazovanja nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj. Temeljni je cilj projekta pomoći nastavu materinskoga jezika te odgoj nacionalnih i etničkih manjina.

hg

Sudionici usavršavanja u Zadru

Intervju

Izvukli smo maksimume iz postojećeg stanja

Razgovor vodila: Branka Pavić Blažetin

Mišo Hepp, hrvatski parlamentarni zastupnik, priprema govor.

Razgovaramo s gospodinom Mišom Heppom, bivšim predsjednikom Skupštine Hrvatske državne samouprave u dva mandata, koji je trenutno u funkciji parlamentarnog glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj. Tema razgovora jesu protekle četiri godine HDS-ova rada. Osam godina ste bili predsjednik HDS-a.

Želim sumirati ne samo četiri godine već moram svih osam. Imao sam veliku sreću kada sam preuzeo tu funkciju, naime odmah na samom početku prvi moj zadatak bio je da otvorim Muzej sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, što je bilo pripremljeno, 90% bilo je završeno,

završne radove sam već ja koordinirao, ali svakako sam bio kod rođenja jedne državne hrvatske ustanove koja nam i od tada veoma lijepo funkcionira. Ako idem dalje, mogu reći da sam također bio sretan za svoga dva mandata jer sam od samog početka, dakle od pisanja natječaja do izgradnje santovačkog učeničkog doma, bio na čelu samouprave, odnosno koordinirao sam sve te poslove i s jednom ugodnom svečanošću smo to otvorili, dakle opet sam bio kod jedne ustanove. Zatim odmah na samom početku ja sam uvijek imao stav, i ne samo otkad sam predsjednik nego i prije, da hrvatske ustanove, one najvažnije, trebaju biti u rukama Hrvata u Mađarskoj. Zato odmah smo pokrenuli proces preuzimanja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe. I to ne samo preuzimanje kao ustanove da budemo održavatelji već da budemo i vlasnici. Zatim prije nekoliko godina kad smo odlučili da se preuzme Vrčić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže, pod istim uvjetima od grada, poslije temeljite obnove, to smo i uspjeli. Možemo sada reći da imamo četiri veoma važne ustanove koje su za dvadeset godina u takvoj situaciji, odnosno u takvom stanju da mnogo velikih obnova, ili puno troška neće dati Hrvatima. Tko da to radi? Eto, uskoro je došlo i do toga da smo osnovali Medijski centar u okviru Croatice gdje smo spojili snage i pisanih i elektronskih medija, dakle i internetski radio Croatia i Hrvatski glasnik su sad u jednom sklopu ...

Ako idem dalje, opet, za svih tih osam godina ma tko da govori išta, stavili smo na noge i Zavičaj na otoku Pagu, jer što smo tamo preuzeli, da nisam bio tamo, ne bih vjerovao, da je prokisnuo krov, krevetina je plivala u krevetu, prozori razlupani, nitko se nije bavio time, jedva je bilo gostiju, a ove godine, devet tisuća gosti smo imali u ovoj godini! Iako još nije kraj godine! Dakle, opet sam bio sudionik jednog vrlo pozitivnog akta života Hrvata u Mađarskoj. Radimo opet jedan projekt, proširuje se objekt na Pagu, i to s malim wellness-centrom, zidovi su već podignuti i nadamo se da će uskoro biti pod krovom, pa onda u zimu zna se kakve su tamo vremenske prilike, dakle može se to završiti možda i za kraj godine, na doček Nove godine, pa opet smo dali

jedan sadržaj tomu i to je isto bilo još u mandatu ovog saziva. Ostavio sam na kraj, ali njih moramo svakako spomenuti. Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj koji je jedan od temeljnih i važnih ustanova koja je preseljena baš u ovom periodu preseljena u nove prostore. Zaposlili smo jednog znanstvenog novaka, imamo tamo i tehničko osoblje, tako da ne mislim da tu stvari ne mogu ići naprijed, ali budući da sam baš danas bio na sjednici Odbora za narodnosti pri Mađarskom parlamentu i do kraja ovog tjedna moramo dati viziju za idući godišnji proračun, naime sad se priprema zakon o proračunu za 2015. godinu. Sad forintalno vrlo je to teško, ali postotno koliko bi trebalo povećati ustanovni fond i fond, odnosno i proračun državne samouprave jer zna se da zadnjih skoro deset godina nije bio taj fond podignut. Dakle nije bilo više novaca. Bilo je danas riječi o tome da u onoj nekadašnjoj zakladi za narodnosti gdje je bilo na početku, još se sjećam kad sam bio tamo i kurator, bilo je 620 milijuna forinti. Onda su uzete novine u visini od 200 milijuna forinti, što također nije podignuto ni s jednom krajcarom. Prema tome, moramo raditi na tome i hvala Bogu u tom Odboru sada imamo osam nekadašnjih predsjednika, dakle od 13. koji su do 12-og bili predsjednici aktualnih državnih samouprava. Senzibilni su, znaju što je to, i onih pet oni su takođeriskusni ljudi koji su dobro uhodani u taj posao.

I da se vratimo, HDS-u, našoj Croatici, tu imamo možda nekih pitanja. Nažalost, Nagymező 49, tu zgradu odnosno prostorije koje već godinama prodajemo, svatko bi kupio zabadava, normalno da skupštinsku odluku se držimo, dakle ne damo, mogli bismo par milijuna pustiti, ali sad neki ljudi bi kupili odmah, samo da damo za pola, normalno da to nećemo dati. Što se tiče ove nove zgrade u Ulici Nagymező 68, koju sada posjedujemo, djeluju sada i mediji pa i tiskara, pa tu je i tzv. kulturni centar Hrvata u Budimpešti, manje-više koriste prostore u ovoj zgradi. Bilanca još nije zadovoljavajuća, čekamo ishod tih mogućnosti koji su nam pružene zbog tiskanja udžbenika, narodnosnih udžbenika koji dosta kilavo to ide jer ponekad potegni, povuci pa onda ima novaca, te nema novaca, autori ne uvijek završavaju tako rukopise kako bi trebalo, dakle ne bih opravdao time njihovo djelovanje, mislim Croatica bi se mogla malo potruditi. Dakle, kad bi zaokružio čitavu priču od osam godina, onda mogu reći da nisam zadovoljan.

Zadovoljan narodnosni čovjek ne postoji ili ako postoji, onda ga nema, jer narodnosti uvijek je nosio elan i ono da hoće nešto bolje napraviti i više napraviti za svoju zajednicu, ali sam ponosan na sve one ljude koji djeluju na tom polju, dakle od najmanjeg sela do velegrada, i velikih gradova i naših ustanova, naravno, koji su u boljoj situaciji i sad na samome kraju već ova skupština nije htjela donijeti takve odluke i zato smo samo preporuke dali da se počne oko toga rasprava da li i pod kojim uvjetima možemo preuzeti školski centar, Vrčić, osnovnu školu, gimnaziju i đački dom u Budimpešti, da još imamo više naših školskih ustanova. Radujemo se vijesti, i ja osobno, da smo opet neki takav projekt pružali i drugima koji do sada, barem u našim krugovima, nije bio, da je mjesna Hrvatska samouprava u Koljnofu preuzela osnovnu školu i vrtić.

Nastavak u sljedećem broju

Županijski susret hrvatskih učenika u Baćinu

U suorganizaciji mjesne Osnovne škole i Hrvatske samouprave, 17. listopada u Baćinu je održan već uobičajeni «Županijski susret hrvatskih učenika», koji je svojevremeno pokrenula učiteljica hrvatskoga jezika Lenka Stanojev Herner, prva predsjednica baćinske Hrvatske samouprave utemeljene 1998. godine. Pozivu organizatora odazvalo se 130 učenika predmetne i dvojezične nastave hrvatskoga jezika iz sedam naselja, odnosno osam bačvanskih škola, a u pratnji svojih učitelja i nastavnika.

U ime domaćina okupljene sudionike, učenike, njihove učitelje odnosno nastavnike i goste srdačno je pozdravio ravnatelj škole László Tamaskó. Tom je prigodom izrazio zadovoljstvo da su se gosti odazvali u tako velikom broju i time dupkom ispunili športsku dvoranu, ali jednako tako i određenu sjetu. – *Pomalo sam i žalostan* – reče uz ostalo ravnatelj – *jer je umalo dvostruko više gostiju nego što je ukupan broj učenika baćinske škole.*

Nazočnima se u ime suorganizatora, mjesne osnovne škole i Hrvatske samouprave obratila i učiteljica hrvatskoga jezika Marija Prodan, ujedno glavna organizatorica Susreta, naglašujući kako u Bačko-kiškunskoj županiji djeluje osam škola u kojima se predaje hrvatski. U sedam od njih hrvatski se uči kao predmet, a jedino u santovačkome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu odvija se dvojezična nastava. Prema njezinim riječima, pozivu su se odazvali učenici i nastavnici Fancaške osnovne škole (20), Osnovne škole «Šugavica» s bajskeg Dolnjaka (25), zatim iz Gare (10), Kačmara (15), Santova (15), Aljmaša (12), Dušnoka (10) i Baćina (23). Kao glavni cilj Susreta istaknula je da se uz natjecanje i druženje njeguje hrvatski jezik i jača nacionalna svijest, da se očuva opstojnost hrvatske narodnosti u ovoj regiji i ojača osjećaj o nacionalnoj pripadnosti. Najprije je predstavila ravnatelja škole Lászlóa Tamaskóa, predsjednika baćinske Hrvatske samouprave Franju Anišića, doravnateljicu Juditu Szántói Harangozo, dopredsjednicu Hrvatske samouprave Juditu Marko te nastavnice škole, a zatim posebno pozdravila dopredsjednicu Hrvatske državne samouprave Angelu Šokac Marković, predsjednika Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i ravnatelja santovačke škole Josu Šibalina, načelnicu sela Ilonu Žebić, ravnateljicu Kalačkoga školskog okruga Gitu

Korsós Lajos, profesoricu pečuske Hrvatske škole Miroslava Krležu Janju Živković Mandić, te novinara našega tjednika.

Nakon otvorenja slijedilo je jezično natjecanje učenika na temu «Jesen». Posebno su se natjecali učenici nižih i viših razreda u petočlanim skupinama. Učenici su popunjavali radne listiće s raznim jezičnim i zabavnim zadaćama, natjecali se u raznim športsko-zabavnim vještinama, koristeći se plodovima jeseni, kestenima, orasima, jabukama, češnjakom i paprikom, a bilo je vremena i za druženje. Kao i svake godine, za vrijeme natjecanja športskom dvoranom odjekivala je hrvatska pjesma i tamburaška glazba.

Natjecalo se po trinaest družina nižih i viših razreda. Da samopouzdanja nije manjkalo ni kod najmlađih, o tome nam svjedoče i nazivi družina nižih razreda, među kojima su bili, primjerice, Lisice, Zmije, Zmajevi, Vukovi... U viših razreda učenici su pri odabiru imena više pozornosti posvetili svom užem zavičaju ili nekim osobinama poput Baćinski najbolji, Dušenici Vir, Kockaste koze, Blesavi... Učenici su trebali riješiti deset zadataka koji su se bodovali.

Zahvalivši organizatorima, učenicima sudionicima te njihovim nastavnicima, vrednujući učinak sudionika, predsjednica ocjenivačkog suda Angela Šokac Marković uz ostalo je naglasila: – *Provjeravajući vaše listiće, možemo zaključiti da ste bili vrlo uspješni, i vješti, te vas trebamo pohvaliti. U zagradi moram spomenuti da ste s manjim pogreškama riješili jezične zadatke. Budući da vrijeme nije bilo ograničeno, dobro bi bilo da ubuduće više pripazite na pravopis i lijepo pisanje. Želim posebno zahvaliti vašim učiteljicama i učiteljima, odnosno nastavnicima koji su vas pripremili i dopratili, u nadi da ćete i tijekom školske godine tako uživati u satima hrvatskoga jezika kao u današnjem natjecanju.*

Natjecanje učenika bilo je vrlo izjednačeno i do kraja neizvjesno.

Navedimo da su u kategoriji nižih razreda pobijedili «Vukovi», učenici Santovačke hrvatske škole, druga je bila aljmaška družina «Zavičaj», a treća «Lisice», učenici Osnovne škole «Šugavica» s bajskeg Dolnjaka. U kategoriji viših razreda pobijedile su «Kockaste

koze» Santovo 1, dva druga mjesta pripala su pak družinama «Jesen» Santovo 2, te domaćim učenicima «Baćinski najbolji». Svim sudionicima dodijeljene su spomenice, a od prvog do trećeg mjesta i nagrade.

Dodajmo kako je ovogodišnja priredba ostvarena s potporom Hrvatske državne samouprave, Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, Centra za održavanje ustanova «Klebensberg» i Nuklearne elektrane u Pakši (Paks).

Stipan Balatinac

KUD „Marica“ slavi 15. obljetnicu postojanja

Ulice baranjske Salante 18. listopada bile su pune djevojaka, žena u narodnoj nošnji i momaka s tamburicom u ruci. Žurili su se u mjesni dom kulture. U njegovoj lijepo ukrašenoj dvorani bili su svi Salančani, njihovi prijatelji i gosti iz Hrvatske i iz susjednih naselja. Ljudi su se okupili kako bi zajedno s domaćinima proslavili postojanje njihove voljene Udruge „Marice“. Članovi i voditelji Udruge svojim podupirateljima i uvijek oduševljenoj publici zahvalili su na potpori jubilarnim svečanim programom.

Predsjednica Udruge Judit Szajkó Šokac i dopredsjednica Brigita Štivić Sándor pozdravile su nazočne i ugledne goste, među njima generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu Vesnu Halugu, predsjednika HDS-a i parlamentarnoga glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj Mišu Heppa, predsjednika svećeničke udruge Ladislava Szendrőyja, velečasnoga Ladislava Rontu, predsjednika HDS-ova Ureda Jozu Solgu, dopredsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj Arnolda Barića, predsjednika mjesne Hrvatske samouprave Miju Štandovara, predsjednika Romske samouprave Jánosa Petrovicsa, predsjednika kukinjske Hrvatske samouprave Ivu Grišnika, članove harkanjske Hrvatske samouprave i goste iz prijateljskog naselja Strizivojne (Hrvatska) s kojima Salančani njeguju dugogodišnje veze.

U Salanti, gdje je 40-ak posto stanovnika hrvatskog podrijetla, u 80-im godinama već je djelovalo jedno društvo, također pod imenom „Marica“, ali se skupina razila. Ovo naselje već desetljećima njeguje i čuva običaje bošnjačke i hrvatske kulture. Budući da je sve više rasla potreba mještana za hrvatske plesove i napjeve, u organizaciji nekadašnjih „Maričinih“ mladih članova (sada su već roditelji), 1999. godine osnovana je Kulturna udruga „Marica“, koja djeluje i danas. Taj su poticaj podupirali načelnik sela Zoltán Dunai i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Mijo Štandovar. Seoska je samouprava osim materijalne potpore osigurala dvoranu i glazbala, a Hrvatska manjinska samouprava

od toga vremena materijalno pomaže rad Udruge, a materijalna se sredstva nabavljaju i putem raznih natječaja, ali njihov rad još podupire i tvrtka Szalántai Zrt., kaže dopredsjednica KUD-a.

Pod vodstvom Józsefa Kovácsa 2000. godine osnovan je i orkestar, a 2006. „Maričin“ pjevački zbor. Nastupali su na brojnim priredbama, folklornim smotrama, međunarodnim festivalima gdje su postigli lijepe rezultate na koje su jako ponosni. Godine 2011. dobili su priznanje «Za baranjske Hrvate». Zahvaljujući voditeljima Udruge, uspostavili su prijateljske veze i suradnju s brojnim KUD-ovima iz Hrvatske (Folklorna skupina iz Strizivojne, KUD «Matija Gubec» iz Donjeg Miholjca) te su početkom listopada bili i na snimanju emisije *Lijepom našom* u Donjem Miholjcu. Nabrajujući ove uspjehe, svakako možemo izjaviti kako je Udruga vrlo djelatna, a njihov uloženi trud u očuvanje i njegovanje baštine i folkloru za svaku je pohvalu.

Plesači, svirači i pjevači šarolikoga kulturnog programa marljivo su radili i mnogo vježbali kako bi dostojno proslavili ovu jubilaru svečanost. Program je bio uspješan i svima će zasigurno ostati u sjećanju. Prvo su na pozornicu izašli najmlađi i najslađi plesači, zatim mladi i daroviti svirači i plesači te na kraju oni najiskusniji. Vesela publika mogla je uživati u slavonskim i kašadskim plesovima te bunjevačkim, santovačkim i međimurskim koreografijama. Dopredsjednica je posebno zahvalila rad stručnjaka Vesne Velin, Józsefa Szávaija, Zoltána Vízvárija i članova orkestra Vizin te je još zahvalila pečuškom KUD-u Tanac koji je Udruzi posudio prekrasne santovačke nošnje i svim sudionicima programa. Program se završio zajedničkim plesom i golemom tortom s vatrometom u sredini, ali prava zabava tek je počela uz glazbu Orkestra Vizin i Podravke.

Pokrovitelji ove vesele večeri bili su Akcijska grupa Leader, tvrtka Szalántai Zrt., već spomenute samouprave, Restoran Marica i mjesni Virágudvar.

Jadranka Gergić

Molvanski salon vjerske fotografije; uspjesi pečuških fotografa

Molvanski likovni krug i Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije i ove su godine objavili (prvi put 2011. g.), natječaj za 4. salon vjerske fotografije u temi A pod nazivom «Žena majka i vjera», te u temi B vjerska fotografija. Pravo sudjelovanja na ovom natječaju imaju fotografi amateri, profesionalci, samostalni autori ili članovi fotoklubova iz Hrvatske i inozemstva. Svaki autor može sudjelovati na natječaju s najviše četiri pojedinačne fotografije u crno-bijeloj ili kolor tehnici za svaku temu, ukupno osam fotografija. Pristigle fotografije za izložbu odabire Ocjenjivački sud Salona, koji broji najmanje tri člana. Ocjenjivački sud dodjeljuje prvu, drugu i treću nagradu te do tri pohvale za pojedinačne fotografije u svakoj temi. Objava rezultata bila je stavljena na mrežne stranice župe naselja Molve 30. rujna 2014. Natječaj je ove godine bio otvoren do 15. rujna 2014., a otvorenje izložbe upriličeno je 10. listopada 2014. godine u galeriji Molvanskoga likovnog kruga. Na izložbi su se našle i fotografije fotografa amatera iz Mađarske, iz redova Hrvata Anite Mandić i Ákosa Kollára. Oni su pobrali lijep uspjeh na ovogodišnjemu molvanskom Salonu vjerske fotografije.

Kako ističu organizatori, odabirom teme Žena majka i vjera želi se naglasiti povezanost žene majke i njezina doživljaja duhovnog i sakralnog te prenošenja stečenoga duhovnog iskustva svome potomstvu. Autori svojim fotografijama iskazuju i vrednuju pozitivan odnos majke i djeteta u odnosu prema transcendent-

nom. Tematski krug doživlja duhovnoga gleda se univerzalno, bez omeđenja na neku od konkretnih vjera ili religija. Odabir teme ide i za tim da naglasi neodvojivost čovjeka – kao duhovnog bića – od svoje majke, ali i transcendentnog. Čovjek, osim što dobiva vjeru kao dar, on ju dijelom i baštini od svoje majke, koja mu predaje preko tradicije i odgoja. Autori u odabiru fotografija trebaju nastojati pozitivno vrednovati povezanost žene i majke sa sakralnim i duhovnim. Pod temom Vjerska fotografija – u najširem smislu, podrazumijeva se fotografski izričaj koji obuhvaća religioznu stvarnost, odnos nadnaravnog i čovjeka kao religioznog bića te odnos prema prirodi bez obzira o kojoj se vjeri radi.

Među fotografijama u temi A – Žena majka i vjera s fotografijama Još uvijek mogu k Bogu, Pobožnost i Na putu do džamije sudjelovao je Ákos Kollár, samostalni autor iz Pečuha. Anita Mandić, samostalna autorica iz Pečuha, ovoj temi sudjelovala je s tri fotografije: već pol stoljeća skupa ... Pokora – za koju je dobila treću nagradu i s fotografijom Jezu, ufam Tobie! za koju je osvojila drugu nagradu.

Isti autori natjecali su se i u temi B – Vjerska fotografija Ákos Kollár s fotografijama U pozadini., Uspomena – za koju je dobio pohvalu, Srce Isusovo i Čistoća, a Anita Mandić u ovoj temi natjecala se s fotografijama ...u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti... Dođi, Isuse, čekamo te! – za što je osvojila treću nagradu, Svitanje i fotografijom naziva Kalež moje krvi. Ured-

Anita Mandić s priznanjem u ruci

ništvo Medijskog centra Croatica čestita svojim vanjskim suradnicima na lijepom uspjehu.

Branka Pavić Blažetin

„Bisernica Janike Balaža“

U Novom je Sadu 19. listopada održan 14. međunarodni festival malih tamburaških orkestara «Bisernica Janike Balaža». Festival je održan u Studiju M Radio – Televizije Vojvodine. Tamburaški orkestar «Banjaluka» pobjednik je i osvajač Zlatne plakete narečenoga Festivala. Njemu je sudjelovalo osam orkestara, među njima i Tamburaški orkestar «Bajski tamburaši», uz orkestre iz Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine. U revijalnom dijelu programa nastupio je varaždinski Veliki tamburaški orkestar.

Trenutak za pjesmu

Boris Domagoj Biletić

KAKO JE OTPLOVIO, OTOK

i kamo i zašto
pitala djeca i starci jednooki
s kopna motreć' pjenu i pučinu
krijeste i boje poludjele
a otok kao otok
našao se svima za leđima
i smijao se otok
smijao se dugo odlazeći
i maše još ljudima
i smućenim trajektima
i nitko više ne zna
kamo poći i čime i kako
dok plovi otok unatrag
svome drevnom počelu
a kako veli priča baš
tako šute otočani nasmijani
u vjetru šute kao stado
moreplovno, Homerovo

Četrdeset ljet u vjerskoj službi na Undi

Farnik je posrednik med Bogom i človiom. Služi Boga i človiom. U svojoj vjerskoj službi u sebi nosi vrline liječnika i psihologa. Otac je i pastir, misionar i apošto, meštar i sluga, moć i žrtva. Pravica mu je jednostavna, s ljubavljom ponizna.

Bivši načelnik Unde Feri Guzmić naprikdaje jubilantu dar sela

Sa sličnima misli je predstavio Feri Farkaš duhovnika Štefana Dumovića povodom njegove 40. obljetnice u vjerskoj službi na Undi. Štefan Dumović je deseti farnik Undancev i, na najveće zadovoljstvo ovoga maloga sela, najduže služi ne samo vjerska djelovanja nego aktivno sudjeluje na seoski priredba i veliku zaslugu ima i u očuvanju hrvatskoga jezika i identiteta. Kao pravi gospodar čuva i crikvu kot zgradu. Popravlja, obnavlja, renovira, modernizira ju da vjernikom bude sve ugodnije ovo vjersko mjesto. O tom je već Feri Guzmić, bivši načelnik sela i predstojnik vjerske stolice, govorio i naprik je dao jubilantu dar sela, uljeni kip o undanskoj crikvi, umjetničko djelo Márte Dedinszky. Riči zahvale KUD-a „Veseli Gradišćanci“ su predali Štefan Kolosar i Anamarija Haniš-Gati. U ime ognjogascev Feri Gati je čestitao jubilantu. Svetačnu svetu mašu 28. septembra, nedilju dopodne, s početkom od 10.30 uri muzički su oblikovali tamburaši pod peljačtvom Djurdjice Balog. Sunce je presvitilo, vjetar je prestao puhati ove nedilje. U svetačnoj tišini ljudi su se skupljali pred crikvom. Nosili su svoje dare za spominak slavljeniku. Svetačna oprava, osmih na obrazi mladih i starijih, kazao je onu ljubav i poštenje s kojim su se ov dan Undanci pripravljali na svetačnu mašu.

Dekana Štefana Dumovića ni potribno predstaviti javnosti. Podatki su suhi i pros-

ti. Narodio se je na Prisiki 24. septembra 1940. ljeta. Po osnovnoj školi gimnaziju pohađa u Juri, kade završi i Visoku školu teologije. Vjersku službu kao kapelan začinje u selu Ácsu, kasnije u Čepregu, Plajgoru i na Undi. Od 1974. ljeta je undanski dušobrižnik. Ogromne vridnosti se vežu uz njegovo ime: utemeljenje Hrvatskoga sakralnoga muzeja na Prisiki, Vjerski tabor „Peruška Marija“ za mladinu u Hrvatskom Židanu, hodočašća... ali na jubilarnu mašu

undanski vjerniki su došli zato da zahvalu prvenstveno svojemu duhovniku, vjerskomu pastiru, ki uz svoju vjersku službu svenek je otprt na ljudske probleme, zdravstvena pitanja vjernikov, svakodnevnice brige, veselje i na šalu. Njegova četrdesetljetna strpljivost na undanskoj filijali mlade i stare, mjesne i stranske Undance je doprimilo na mašu zahvalnicu. – Svim vam zahvalim da ste došli s manom na put ki nas pelja Jezusu Kristušu... Nij ov put lagak ni u današnjici. Ljude zabludu neke neoprotestantske crikvene linije sa svojimi euforističko-osjećajnim sastanki. Neki proroki s hamišnim porukami vabu ljude, ali mi vjerujemo u nauke naše Crikve u svojoj cjelini... Budite vjerni da ostane s nami Kristuš u euharistiji u službi naših duhovnikov. Zahvalim vam da ste me primili kao duhovnika, kao človiom skupa s mojom ljudskom slabošću u vašu službu. Zahvalim vaše molitve! Uz riči hvale duhovnik Štefan Dumović naprik je dao vjernikom i posvetio je svoj dar za Undance, novoizdjanu, moderno tapeciranu spovidalnicu. Po svetačnoj svetoj maši vjerniki su se mogli razgovarati pred crikvom, kade su plesači „Veseli Gradišćanci“ i zanticali jubilantu. Željimo im i nadalje zdravlja, neka je čuva Majka Božja, neka im put prati Božji blagoslov!

Marija Fülöp-Huljev

Bogatstvo...

Slavljenik med svojimi Undanci

Dodijeljene narodnosne stipendije

Poruka narodnosne stipendije: računamo na vas

„Poruka je narodnosne stipendije da računamo na vas. Računamo na ono što ćete postići u naobrazbi, ali ujedno i na ono što ćete uraditi za onu zajednicu kojoj ste pripadnici“ – naglasio je ministar Ljudskih resursa Zoltán Balog pri dodjeli narodnosne stipendije. U sjevernoj dvorani velebnoga zdanja Peštanskoga Vígadóa, 29. rujna ministar Balog u nazočnosti parlamentarnog državnog tajnika Bencea Rétvárija, državnoga tajnika za vjerske, narodnosne, civilne i društvene odnose Miklósa Soltésza, zamjenika državnoga tajnika za narodnosne, civilne i društvene odnose Imrea Deáka te predsjednika državnih samouprava, ravnatelja i roditelja uručio je narodnosne stipendije. „Pripadnici ste jedne narodnosne skupine koja već stotinama godina obitava s nama u Karpatskome bazenu, mađarski ste državljani. Na taj ste način Mađari, da istovremeno možete biti ponositi kako među vašim precima ima pripadnika narodnosti. I to što ste pripadnici te zajednice ujedno znači da stipendiju dobivate ne samo vi nego i ove zajednice“ – naglasio je ministar Balog.

Narodnosna je stipendija utemeljena 2011. godine i mogu je dobiti oni daroviti, u narodnosnome kulturnom životu djelatni narodnosni srednjoškolski koji su zbog socijalne pozadine spriječeni u završavanju srednjoškolskoga školovanja. Pri odabiru stipendista uzimali su se u obzir prosjek ocjena, aktivnost u narodnosnom kulturnom životu škole i u svojoj mjesnoj zajednici, socijalna pozadina i planovi za daljnju naobrazbu. Prema odluci ministra ljudskih resursa Zoltána Baloga, od školske godine 2014./15. narodnosnu stipen-

Hrvatski gimnazijalci Rebeka Bús i Bence Gyöngyös dobitnici narodnosne stipendije

diju dobilo je dvadeset srednjoškolaca. Od 24 škole s natjecateljskim pravom, učenici 20 ustanova – deset pripadnika njemačke zajednice, četiri ciganske, dva gimnazijalca hrvatske zajednice, dva slovačka učenika, jedan rumunjski i jedan srpski učenik – preuzelo je narodnosnu stipendiju. Stipendija se dodjeljuje u iznosu 60 tisuća forinti, godišnje deset mjeseci i glasi za posljednje dvije školske godine srednje škole. Među dobitnicima jesu i gimnazijalka budimpeštanskog HOŠIG-a Rebeka Bús, gimnazijalac pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže Bence Gyöngyös. Na svečanosti su bili i predsjednik Hrvat-

ske državne samouprave, ujedno i hrvatski parlamentarni glasnogovornik Mišo Hepp, ravnateljica budimpeštanskog HOŠIG-a Ana Gojtan, ravnatelj Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže Gabor Györfvári i roditelji stipendista.

Rebeka Bús gimnazijalka je 11. b razreda budimpeštanskog HOŠIG-a, razrednica i profesorica hrvatskoga jezika i književnosti je Marija Petrič. Od osnovne škole polaznica je ove škole, a omiljeni su joj predmeti matematika, fizika i hrvatska gramatika. Pleše u školskom ansamblu, nastupa na školskim programima, slobodno vrijeme provodi s prijateljima i rado kuhaju specijalitete hrvatske i mađarske kuhinje. Brat joj također pohađa narečenu školu. Pripadnica je hrvatske zajednice, preci su joj iz Dalmacije, ali u obitelji se već ne govori hrvatski, pa poradi očuvanja hrvatskoga jezika i kulture roditelji su odlučili upisati je u ovu ustanovu.

Bence Gyöngyös gimnazijalac je 11. razreda pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, razrednica je Rita Magyar, profesorica hrvatskoga jezika i knji-

Narodnosni stipendisti

Narodnosni stipendisti u društvu visokih političkih dužnosnika i državnih narodnosnih predsjednika

ževnosti je Jelena Kiš Kolar. Od vrtića je polaznik ove ustanove, a omiljeni su mu predmeti matematika i hrvatska književnost. Nekada je plesao u KUD-u Tanac, u slobodnome vremenu mnogo čita i piše prozne ostvaraje na hrvatskome jeziku i trenira kung-fu. Njegovi su uradci već objelodanjeni u našem tjedniku. Pripadnik je hrvatske zajednice, rodom je iz Lukovišća. Doma s mamom govore hrvatski, a s ocem mađarski, te njeguju hrvatsku kulturu i običaje.

Čestitamo Rebeki i Benci te im želimo mnogo lijepih i izvanrednih rezultata!

Kristina Goher

Historično djelo Štefana Geošića

Sveto pismo konačno i na gradišćanskohrvatskom jeziku

U kolosalnom Esterházyjevom kaštelu u Željeznom, 17. oktobra, u petak, ispala je malom ona prostorija, u koj su se okupljali Hrvati, Nimci i Ugri, prijatelji, rođjaci, podupirači, suradnici, pomagači ali jednostavno veliki poštovatelji dr. Štefana Geošića, dugoljetnoga klimpuškoga duhovnika, sad jur u mirovini, rodom iz Petrovoga Sela. Naime, ovom prilikom se je prezentiralo ogromno, mogli bi reći, kapitalno djelo prevoditelja ki se je kroz dvadeset ljet bavio Svetim pismom, štao u originalu hebrejski, grčki i latinski da bi ga na kraju i presadio u gradišćanskohrvatski jezik. Kako je sam autor rekao, za dobrobit cijeloga naroda, pak je onda ovo historično djelo ovom svečanom prilikom u pet sveskov i prikdao u ruke svojim Gradišćanskim Hrvatom.

Za muzičkim uvodom Mladenačkoga glazbenoga društva i Crikvenoga zbora iz Klimpuha, Ana Šoretić, gradišćanska književnica je pozdravila sve nazočne, a posvetila je pjesničke riči i samomu slavljeniku, prevoditelju. Potom je prostorijom ponovo zavladala glazba i pjesma u interpretaciji Marije Herczeg-Lentsch koju je na klaviru pratio Robert Kovács. Laudaciju je održao Branko Kornfeind, farnik Vincjeta ki se spominje i med lektori u gradišćanskom izdanju Biblije. – Čutim se počašćen da me dr. Štefan Geošić prosi za ov posao. Dižem svoju kapu pred dr. Geošićem ki završuje svojih 87 ljet, a nam Gradišćanskim Hrvatom je načinio veliki dar. Poznamo ga. Znamo da ima probleme s vidom, ipak zasukao si je rukave i nije se podao jaukanju: „već ne morem, dosta sam učinio“. Otkad je prošao u penziju, počeo se je već baviti ovim poslom, prevoditi cijelo Sveto pismo na naš gradišćanskohrvatski jezik. Imamo, imali smo novi teštamenat, novi psalmus, ali ne cijelo Sveto pismo. Prik 20 ljet je dr.

Geošić djelao na ovom prijevodu, a u zadnjih deset ljet jako intenzivno. Svaki dan, zvana nedilje, pet do osam uri. Dr. Geošiću, svaka ti čast! Hvala i Bog plati! – a ove zadnje riči svečanoga govorača slamao je burni aplauz, a potom je govor ovako nastavljen: – Pred deset dani mi je rekao, vridno je bilo! Ča zna biti lipšega za človika nego da tako doživi i vidi svoje djelo i svoje djelovanje, da vridno je bilo! Veselim se, da, veselimo se da si rado učinio da je Tebi samomu drago i da si sričan danas. Ti si kanio ovim služiti i si se služio! Ne poznam i ne znam med nami još jednoga teologa ki bi mogao prevoditi Sveto pismo. Ovo djelo je historično! Hvala i Bog plati! – je ponovio Branko Kornfeind jur i prlje izrečenu pohvalu, a strofe zahvale još su otpjevane, kako smo to jur kod gospodina Kornfeinda naučili, i u instrumentalnoj pratnji. Uza to je laudator još prosi i dopušćenje da se u budućnosti ova Biblija izdaje u jednom manjem formatu, u manje luksuznoj varijanti da to i narod more kupiti, a s druge strane je dr. Štefan Geošić preporučan u pažnju i odgovornim za Kulturnu nagradu Gradišćanskih Hrvatov, jer je autor gradišćanske Biblije u žitku predjelao već od 50 igrokazov, tako i lekcionare, a napisao je pred svim i monografiju o Gradišćanski Hrvati, Klimpuhu i Petrovom Selu. Dr. Stanko Horvat, predsjednik Hrvatskoga kulturnoga društva, je pri svojoj čestitki izrazio svoje divljenje s timi riči «ča ste zasanjali, to je sad pred nami!» – Meni je drago da smim s vami svečevati ovo djelo, iako znamo da i najlipši dan ima ponekad svoju falingu, krivu točku. Dosad fali dopušćenje crikvene

Štefanu Geošiću došli su gratulirati i njegovi Petrovišćani.

vlasti, a ja bi kanio izraziti i čvrsto povjerenje i ufanje da će jednoč i to dojt, jer ne vidim nikakove prepreke da dojde do toga – naglasio je peljač kulturnoga društva. Duhovnik pred mnogimi ljeti je prepoznao potrebu vlašćega gradišćanskohrvatskoga jezika i mukotrpnim djelom je dao u ruke svojemu narodu cjelokupni prijevod Svetoga pisma, prvoga u petstoljetnoj povijesti. To jest, 46 knjig Staroga i 27 knjig Novoga teštamenta. Uvezane su u pet knjig, izdane u vlašćoj nakladi u tiskari Croatica u Budimpešti. – Ovu knjigu, Bibliju sam u vlašćoj, vlastitoj nakladi vandao. Prez svake pomoći! Nisam prosi i nisam dostao! I ja se ufam da je ova Biblija historični dokaz da sam se trsio za dobrobit gradišćanskohrvatskoga naroda. Dvadeset ljet sam djelao, koč sam imao krize, i zdravstvene i psihičke krize. Teško mi je bilo kad sam stao pred teškimi zadaćami, a ni s kim se nisam mogao raspominati o hebrejskom tekstu, o verzuši – priznao je domaćin i gospodar gradišćanske Biblije dr. Štefan Geošić ter pripovidao, kako je prik sestrice Terezije Haklić-Hegedüs i političara Bertalana Harangozoa došao do Čabe Horvata i tiskare Croatica u Budimpešti s ovom velikom zadaćom, pak je tako izdana knjiga u pet sveskov u lipom kožnom omotu, ka zasad stoji 450 eurov. Molitvom i jačkom je završena neobična prezentacija naobljubljenije i najčitnije zbirke knjig na svitu, a potom su domaćinu u dugom redu čestitali poštovatelji, a pri toj zvanarednoj priliki pravoda je mogao objamiti i svoje Petrovišćane.

MARTINCI

Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“

Ruža Hideg, ravnateljica martinačke Dvojezične osnovne škole, i ove je godine sa svojim nastavničkim zborom priredila već tradicionalno Županijsko natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“, 13. listopada. Toga su se dana u školi prigodnim programom obilježili i Svjetski dan kruha, Dani kruha i plodovi zemlje uz otvaranje izložbe i kulturno-umjetnički program. Slijedilo je natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku te dodjela nagrada i spomenica njegovim sudionicima.

U kategoriji dvojezičnih škola natjecali su se tek učenici martinačke škole u svakoj potkategoriji njih dvoje. U potkategoriji 1. – 2. r. prvo mjesto osvojio je Romeo Pišašić, a drugo Henrietta Rajna. U potkategoriji 3. – 4. r. prvo mjesto osvojila

Ocjenjivački sud u sastavu generalna konzulica Vesna Haluga, glavna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin i urednik novinar Tomo Füre nije imao nimalo lak zadatak. Od dobrih kazivača, koji su se natjecali u kategoriji Dvojezične škole i kategoriji škola s predmetnom nastavom, u svakoj kategoriji u četiri potkategorije, trebalo je izabrati bolje.

Natjecanju su se odazvale sve osnovne škole u Baranjskoj županiji u kojima se predaje hrvatski jezik i književnost kao predmet: Salanta, Harkanj, Šeljin, Starin, Mohač... U toj županiji djeluju dvije dvojezične hrvatske osnovne škole; pečuška i martinačka, iz pečuške škole, koja je u HDS-ovu održavanju, nisu se odazvali pozivu na natjecanje. Natjecanje je usklađivala nastavnica martinačke škole Ljubica Kolar Vuković u suradnji sa svim djelatnicima ustanove. Natjecanju je nazočio i martinački župnik Ilija Čuzdi, te znatan broj roditelja i zainteresiranih mještana. Natjecanje se odvijalo u dva kruga. U prvome natjecatelji su imali zadatak recitirati jednu pjesmu iz pjesničke ostavštine martinačkoga pjesnika Đuse Šimare Puža-

rova, po svom izboru, a u drugom krugu jednu pjesmu, također po svom izboru, iz bogate riznice sveukupnoga hrvatskog pjesništva.

U kategoriji predmetne nastave u potkategoriji 1. – 2. r. prvo mjesto pripalo je učenicima mohačke škole «Széchenyi» Luci Kovačević, druga je bila Nikolett Szabó iz salantske, a treće je mjesto osvojio Dorian Keil iz spomenute mohačke škole. U potkategoriji 3. – 4. r. prvo mjesto osvojio je Mirko Kopča iz mohačke, drugo Dalma Vlajić također iz mohačke, a treće mjesto pripalo je učenicima Kitti Tóth iz salantske škole. U potkategoriji 5. – 6. r. prvo mjesto osvojila je Karina Križić iz salantske druga je Dorina Fekete iz šeljinske, a treće mjesto osvojio je Róbert Árpád Kedves iz starinske škole. U potkategoriji 7. – 8. r. prvo mjesto osvojila je Kristina Fekete iz harkanjske, drugo mjesto pripalo je Ani Deak iz šeljinske, a treće mjesto Tiboru Nagyváradiju iz starinske škole.

je Vivien László, a drugo Liliána Várnai. U potkategoriji 5. – 6. r. prvo mjesto osvojila je Dorina Zsurkai, a drugo njezina sestra Katica Zsurkai. U potkategoriji 7. – 8. r. natjecale su se dvije izvrsne recitatorice: prvo mjesto osvojila je Eva Brezović, a drugo Regina Várnai.

Podijeljene su spomenice i lijepe nagrade, a svi smo se pogostili ukusnim sendvičima i preukusnim kolačima koje su za djecu ispekli bake, mame i njihove nastavnice te djelatnici martinačke Dvojezične škole.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Noć vještica - 31. listopada

Noć vještica, u narodu danas poznatiji pod nazivom Halloween (Hollow eve – sveta večer), potječe od keltskoga blagdana Samhain (Samhuinn) što u doslovnome prijevodu znači kraj ljeta. Prvotno Samhain je bio jedan od najbitnijih blagdana starih poganskih običaja. U naše moderno doba Noć vještica slavimo kao pridošlicu sa zapada, te u prozorima kuća i ispred vrata možemo vidjeti ukrašene i osvijetljene bundeve, manje kao čuvarke kuća od zlih duhova, a više kao vrlo učinkovit ures uz metle kojima otklanjamo loš utjecaj i lošu energija. Činimo to prema domaćem američkom običaju, danas isprepletanom s europskim običajima.

Razglednica iz Hrvatske

Mirogoj

Mirogoj je središnje zagrebačko groblje smješteno na obroncima Medvednice i jedan je od najljepših groblja u Europi. On je ujedno predivan park i umjetnička galerija na otvorenome. Zbog mnoštva pokopanih znamenitih osoba Mirogoj se naziva hrvatskim Panteonom. Mirogoj je službeno otvoren 6. studenoga 1876. godine. Kao „opće skupno groblje” u Zagrebu, sagrađeno je na posjedu Ljudevita Gaja, predvodnika Ilirskog pokreta.

Svoj je posjed Gaj nazvao Mirogojem i na njegovo je uređenje potrošio mnogo novaca, tu je živio do svoje smrti 1872. godine.

1. studenoga - Svi sveti

Svi sveti svetkovina je u Rimokatoličkoj Crkvi, a njome se slave svi sveci. Slavi se 1. studenoga. Spomen mučenika, zajednički različitim crkvama, počeo se slaviti od 4. stoljeća. Prvi tragovi općega slavlja Svih svetih zabilježeni su najprije u Antiohiji, i to upravo u nedjelju nakon Duhova. Papa Grgur III. premjestio je ovaj blagdan na 1. studenoga, na nadnevak (datum) godišnjice posvete jedne kapele u bazilici sv. Petra moćima (relikvijama) svetih apostola i svih svetih, mučenika i ispovjednika te svih savršenih pravednika koji počivaju u miru po čitavome svijetu. Među narodom obično se ovaj blagdan povezuje s obilaskom groblja i uređivanjem grobova, pa tako i spomenom na mrtve. Ipak, u Crkvi se Spomen svih vjernih mrtvih ili Dušni dan obilježava dan poslije, 2. studenoga.

Izradi sam!

VESELA SVIJETLEĆA BUNDEVA S KAPOM

Noć vještica savršena je prigoda za zabavu. Izradite svijetleću bundevu!

Pripremite novinski papir za podlogu. Bundevu obrišite vlažnom krpom. Odrežite gornji dio s peteljkom, što bliže vrhu. Izdubite unutrašnjost žlicom pa nožićem izrezbarite oči, nos i usta. Stavite lučicu kroz usta i zatvorite izrezbarenim gornjim dijelom.

Književni kutak

Jolanka Tišler

LISTEK

Jeden je listek zeleni i mali
Zaznati štel rano
Kakvo je blato

Pak se je molil vetreku milom:
Dnesi me malo vetrek lubleni
Dnesi me malo na zemlicu dragu
Dej mi da vidim travicu mefku
Dej mi da vidim mravlicu dробnu

Šterčec je mali ne mogel znati
Zeleni kaj on već ne mogel postati
Nosil ga dogo vetrek po zemli
Sonce ga peklo postal je žoti
Soze mu teču, telo mu drfti
Vetrek ga gri, lube ga deždi

Mali jezični savjetnik

POŠTOVANI ili ŠTOVANI

Kada se obraćate nekome iz poštovanja, pravilno je reći: POŠTOVANI gospodine, a ne ŠTOVANI. Riječ štovanje upotrebljava se samo za božanstva.

Proslavljene dvije obljetnice Zrinskih

Keresturska Osnovna škola „Nikola Zrinski“ prije 25 godina primila je ime svojega povijesnog lika, pjesnika, političara i otada se svake godine priređuje spomendan posvećen velikanu. Ova je godina dvostruka obljetnica: 350. obljetnica smrti Nikole Zrinskog i pada Novoga Zrina. Prigodom dvostruke obljetnice keresturska je ustanova organizirala niz programa: raspisala je natječaj u izradbi portfolija velikana i maketa Novoga Zrina, priređena su natjecanja, spomen-utrka. Na svečanom obilježavanju bili su: generalna konzulica Republike Hrvatske Vesna Haluga i predstavnici međimurskih škola iz Draškovca, Kotoribe, Ivanovca odnosno iz pomurskih škola iz Boršfe, Serdahela i Sumartona. Po ustaljenom običaju, prof. dr. Karlo Gadanji već deseti put dodijelio je stipendije istaknutim učenicima i učiteljici.

Stipendisti „Prof. dr. Karlo Gadanji“

Svečano obilježavanje 350. obljetnice smrti Nikole Zrinskog i pada Novoga Zrina održano je pred drvenim poprsjem velikana, pred kojim su se okupili školarci, prvšaši i mnogi uzvanici. Na prigodnome dvojezičnom programu učenici su govorili o liku i djelu velikana, čitali ulomak iz djela Opsada Sigeta, a najsvečaniji trenutci pripali su prvoškolcima i novim učenicima te ustanove, koji su pred zastavom škole u pratnji Zrinskih kadeta prisegnuli da će učiti i ponašati se dostojno Nikoli Zrinskom. Svima je predsjednica roditeljskog vijeća Klara Kos podijelila kravatu škole sa slikom Nikole Zrinskog. U okviru programa predstavnici raznih organizacija, ustanova položili su vijenac na poprsje Zrinskog. Slijedilo je svečano uručenje stipendija «Dr. Karlo Gadanji». Profesor, nekadašnji Keresturac prije deset godina utemeljio je stipendiju za istaknute učenike keresturske škole, odnosno pedagoga, i iz godine u godinu osobno uručuje stipendiju o čijim dobitnicima odlučuje nastavnički zbor. Stipendisti školske godine 2014./2015. jesu: Bijanka Dombi (7. razred), Mate Gerenčer (6. razred), Barnabaš Janoš Salai (6. razred) i

Laslo Orban (5. razred). Nagrada za učiteljice uručena je Katalini Kovač Banko. Iz godine u godinu pozivaju se bivši učenici keresturske škole kako bi pokazali primjer današnjim školarcima što se može postići marljivim učenjem. Ovaj put to je bila dr. Eszter Cser, profesorica na Sveučilištu Georgikon u Kestelu (Keszthely). Ustanova je raspisala natječaj za učenike pomurskih škola u tematici „Tko je bio Nikola Zrinski“

Svečanost je glazbom popratio Tamburaški sastav „Kitica“.

Prisega prvša škole

u okviru kojeg je trebalo izraditi portfolio povijesnoga lika, te u tematici „Opsada Novog Zrina“ maketu u bilo kakvoj tehnici. U izradbi portfolija prvo mjesto osvojila je skupina u sastavu Veronika Kos, Johana Nikli, Petra Varga, Bence Tišler, Veronika Mező, Dorotea Nikli, a u izradbi makete učenici osmog razreda Fani Capari, Mark Dezső i Daniel Pokec-Kovač. Po tradiciji organizirana je i spomen-utrka Zrinskih do mjesta Novoga Zrina, svakog petka. Najboljim trkačima dodijeljene su nagrade. Budući da je Nikola Zrinski govorio na mnogim jezicima, ugledavši se na njega, svake godine održavaju se i natjecanja u učenju hrvatskih, engleskih, njemačkih riječi i u krasopisu, te u kazivanju stihova i proze na mađarskome jeziku. Dan Zrinskih nastavlja se programima Dana Kerestura, međunarodnim natjecanjem ribiča na obližnjoj šljunčari, bogatim kulturnim i gastronomskim programom kod doma kulture i obilježavanjem 20. obljetnice Hrvatske samouprave naselja.

Uspješne investicije vridne svečevanja u Hrvatskom Židanu

Seoska samouprava, Hrvatska samouprava i Crikveni tanač Hrvatskoga Židana srdačno su zvali i dočekali stanovnike dotičnoga naselja 27. septembra, u subotu otpodne, na svečevanje još i već uspješnih investicijov. Ovom prilikom je blagoslovljen obnovljeni trg pred crikvom Sv. Ivana Krstitelja, svečano su prikidane obnovljene ceste i nove društvene prostorije unutar zgrade Općinskoga ureda, za ke su čuda djelali i sami člani pojedinih društav. Te subote skupa su svečevali Židanci i po drugi put su se priključili i državnomu programu „Ovo je tvoj dom - Ugarska, volim te!“

Berislav Živković, Štefan Krizmanić i Péter Ágh pri svečanom trenutku

Štefan Dumović, dušobrižnik Hrvatskoga Židana, je blagoslovio novi trg pred crikvom, kot i nove ceste, a i nove društvene prostorije. Od crikve do seoskoga centra u svečanov povorki je tamburaška mužika sprohodila slavljenike. Štefan Krizmanić, načelnik sela, je istaknuo da nove investicije

Štitelje čeka lipša knjižnica.

od državne potpore i od 18 milijuni Ft prez dobrovoljnih djel zajednic i skupadržanja cijeloga sela ne bi išle. Dodao je da u bliskov

budućnosti općina bi htjela još obnoviti svoj kulturni dom, k tomu je prozio i podupiranje nazočnoga parlamentarnoga zastupnika Pétera Ágha. Pozvani političar je priznao da jedno od njegovih obljubljenih naselje je uprav Hrvatski Židan, jer pel-dodavnim smatra skupno zalaganje Ugrov i Hrvatov za skupne cilje. Berislav Živković, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, takaj se je pridružio radosti Židancev i zaželjio je još mnogo sličnih rezultatov u seoskvoj povijesti. Trimi su prerizali vrpcu, potom su svi gosti mogli pogledati društveni dom. Obnova i pregradnja bivše školske zgrade u Hrvatskom Židanu se je odvijala jur duglje vrime. U prvov fazi je predan Dom zdravlja, potom se je uselio u zgradu Općinski ured, a u trećov fazi još prazne prostorije na prvom katu su dostale nove uloge i funkcije. Probne sobe za mjesna kulturna društva, a i knjižnica su ovde dobile mjesto. Obnova se je začela jur u januaru uglavnom s dobrovoljnim djelom samih kotrigov društav. Tako sad jur u posebnoj prostoriji

moru skupadojti folkloriši HKD Čakavci, svirači Židanski bečari, ravnatelj Kulturnoga doma iz novoga ureda more koordinirati kulturni žitak sela, a i ljubitelji književnosti, posjetitelji knjižnice na lipšem mjestu se moru strefiti s knjigami. U kulturnom programu su nastupali tancoši rock and rolla, jačkarni zbor Peruška Marija i HKD Čakavci. Za dobru zabavu su se pobrinuli tamburaši Židanci, a uvečer uz tamburaški oganj se je dalje jačilo i zabavljalo do kasne ure.

Tiho

Foto: Petar Horvat

Obnovljeni trg pred crikvom

Batjus-bál Bal s Narankom

Helyszín:
Pécs, Szántó Kovács János u. 1.
(PTE FEEK Aulái)

Időpont:
2014. november 8.

Bálmegnyitka:
20 óráig (vendéglátás: 19.30-tól)

Bérlőjegyek:
1.500 Ft (belföldi)

Jegyek igényelhetők:
Schneiderme Pólyák Andrea +36-20/466-04-77
Vilén Veszna +36-20/397-53-22

Az est folyamán felváltva zenél az alapító és a jelenlegi Vizin Zenekar.

Műhely:
Pécs, utca Szántó Kovács János 1.
(Aulái PTE FEEK)

Vrijeme:
8. studenog 2014.

Otvorenje kula:
u 20 sati (igoste odjekujemo od 19.30)

Ulažnice:
1.500 Ft (belföldi)

Ulažnice se mogu naručiti:
Andrea Pólyák Schneiderme +36-20/466-04-77
Veszna Vilén +36-20/397-53-22

Tijekom večeri našimženice sviraju utemeljitelj, te sadašnji članovi Orkestra Vizin.

2014

DAN HRVATA HORVÁT NAP

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA
I SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
Vas pozivaju da svojom nazočnošću uveličate

DAN HRVATA koji će biti održan
15. studenog 2014.
godine u Budimpešti

Pokrovitelji Dana Hrvata:
IVO JOSIPOVIĆ
predsjednik Republike Hrvatske
JÁNOS ÁDER
predsjednik Mađarske

Mjesto održavanja priredbe:
Kulturni centar Miklós Radnóti
(RaM Colosseum) Budimpešta XIII., Kárpát u. 23.

U slučaju spriječenosti:
+36-1-303-6093, e-mail: hrsamouprava@chello.hu

DUŠNOK – Dana 15. studenog u tom se selu priređuje Prvi tamburaški festival koji će se održati u domu kulture, s početkom u 18 sati. U okviru cjelovečernjega programa predstaviti će se pet orkestara: Pántlika (Bata), TS Ljutovo (Vojvodina), Babra (Budimpešta), Dunavkinje (Mohaç) i Bajski tamburaši (Baja). Nakon programa, od 20 sati slijedi južnoslavenska plesачnica uz dušnočki orkestar Zabavna industrija. Ulaz je slobodan.

BAJA – U vrtiću u Kinizsijevoj ulici, na bajsom Dolnjaku, 20. listopada priređena je hrvatska plesачnica. Kako nam reče odgovajteljica Danica Pejin, voditeljica narodnosne radne zajednice, smatraju važnim da osiguraju što više prigoda za slušanje i upoznavanje hrvatske glazbe. S obzirom na lijepo sunčano vrijeme plesачnica je održana na dvorištu, a polaznici triju vrtićkih skupina plesali su u zajedničkom kolu. Međuvremeno su im se priključili i roditelji. Plesove je poučavala Jadranka Ševarac, članica KUD-a "Bunjevačka zlatna grana", a plesачnica je protekla u dobrom raspoloženju.

OSIJEK – Od 14. do 16. studenog u Sarvašu (kraj Osijeka) bit će organizirana poduka tehnike sviranja gajda, dvojnica, okarine, diplica i samice, pod vodstvom gostujućega predavača gajdaša Andora Végha koji će predavati o izradbi spomenutih glazbala, a praktični će dio voditi gajdaš Tomislav Livaja, voditelj KUDa «Sarvaš» koji je i organizator seminara. Cijena je uloga 100 kn po osobi, s opcijom noćenja i smještaja u Sarvašu, za dodatnih 50 kn. Polaznici ne moraju nužno posjedovati tradicijska glazbala kako bi sudjelovali na toj poduci.

BAJA – U Galeriji slika Istvána Nagya početkom rujna otvorena je izložba slika češkoga putujućeg slikara Mathiasa Hanischa iz razdoblja kasnog baroka, koja je ostvarena u suradnji bajsom i subotičkog muzeja u okviru prekogranične suradnje dviju ustanova. Kako uz ostalo reče tom prigodom bajski dogradonačelnik, Crkva je u Baji i Bačkoj bila nositeljem znanosti i kulture. Naslijeđe barokne kulture 18. stoljeća velikim dijelom ostalo je u crkvenomu vlasništvu, a opstalo je, prije svega, zahvaljujući stručnjacima i muzeolozima. U okviru narečenoga projekta obnovljene su i izložene 23 slike svetaca i biskupa, sedam oltarskih slika i šesnaest portreta.

ŠELJIN – Osnovna škola «Géza Kiss» organizira natjecanje u pjevanju zabavnih pjesama za učenike viših razreda baranjskih i podravskih osnovnih škola 3. prosinca 2014. g. Natjecatelji trebaju otpjevati jednu pjesmu iz sveopće hrvatske glazbene estrade (po mogućnosti ne narodnu). Glazbu svatko treba donijeti na CD-u bez teksta („karaoke“). Pjesma ne može biti duža od pet minuta. Učenici će se natjecati u dvije kategorije: 5. – 6. i 7. – 8. razred. Neće se posebno ocjenjivati učenici dvojezičnih škola i učenici škola s predmetnom nastavom. Prijavnice treba dostaviti do 3. studenoga 2014. g. na adresu: Kiss Géza Általános Iskola, Óvoda és AMI 7960 Sellye, Bodonyi N. u. 10. ili putem e-pošte na adresu robert.ronta@gmail.com. Podrobnije informacije možete dobiti od Roberta Ronte popodne na telefonu 30/621-2043 ili e-poš tom.